

BÁO CÁO THAM LUẬN

“THI HÀNH ÁN DÂN SỰ CÓ YẾU TỐ NƯỚC NGOÀI TRONG CÁC VỤ TRANH CHẤP THƯƠNG MẠI”

Người thực hiện: Th.S.LS-PGD. Bùi Thị Hồng Ngọc
Công ty Luật TNHH Đại Hà Thành

Kính thưa Quý vị đại biểu!

Lời đầu tiên cho phép tôi xin gửi lời chào trân trọng và lời chúc sức khỏe tới Quý vị đại biểu, chúc cho buổi Hội thảo ngày hôm nay diễn ra thành công tốt đẹp.

Sau đây, tôi xin tham luận về vấn đề **“Thi hành án dân sự có yếu tố nước ngoài trong các vụ tranh chấp thương mại”**.

1. Về việc thi hành án dân sự đối với bản án của toà án đã tuyên

- Trong quá trình thi hành bản án, đối với những trường hợp có sai phạm trong quá trình mà thẩm phán phải gửi bản án không đúng thời hạn, liên quan đến việc bị đơn không thể kháng cáo trong vòng 15 ngày theo quy định của pháp luật. Trong khi đó, Chấp hành viên đã ra quyết định thi hành án ngay trước khi bị đơn nhận được bản án thì bị đơn nên làm gì? 1 trong những vụ việc bị đơn người Hàn Quốc tìm đến chúng tôi ở khâu thi hành án để nhờ tư vấn và làm việc.

2. Về việc thi hành án dân sự đối với phán quyết trọng tài VIAC

- Đối với những phán quyết **“Để thi hành”** cần thông qua toà án 1 lần nữa để nhận “chấp thuận từ toà án” mà phía đương sự còn lại không phản bác hay có đơn đề nghị khác tại toà (cụ thể là không yêu cầu hủy Phán quyết trọng tài, cụ thể là xác nhận của toà án có thẩm quyền về việc một trong các bên không yêu cầu hủy phán quyết trọng tài. Những yêu cầu trên không được quy định cụ thể trong bất kỳ Luật nào) khiến bản thân Phán Quyết trọng tài (PQTT) để thi hành trải qua thêm ít nhất 1 - 3 tháng trên thực tiễn để toà án công nhận (trong trường hợp không có đề nghị khác từ bên còn lại), làm giảm giá trị của phán quyết.
- Ngoài ra hiện nay các chi cục và các chấp hành viên yêu cầu 1 đại diện là người Việt nam hoặc là nhân viên được uỷ quyền trực tiếp ký đơn đề nghị thi hành án hoặc nhận tiền thi hành án, dù theo quy định của pháp luật chỉ cần đại diện hợp pháp của doanh nghiệp Việt Nam (tức là có thể là cá nhân nước ngoài), theo 1 số chi cục giải thích để tiện liên hệ làm việc thì điều này liệu cần xem xét lại hay không để tìm phương án để thi hành hơn trong tương lai? Thực tiễn chúng tôi đã gặp tại rất nhiều chi cục từ nam ra bắc, đương nhiên sau khi nói chuyện thì họ cũng phải tiếp nhận đơn đề nghị theo đúng quy định của pháp luật mà thiếu sự nhiệt tình.

3. Về việc thi hành án dân sự đối với các quyết định hoà giải thành được toà án công nhận có phát sinh quyền và nghĩa vụ pháp lý các bên

- **Thi hành án dân sự cần bổ sung thêm quy định đối với các trường hợp hoà giải thành và được Toà án ra Quyết định công nhận** kết quả hòa giải thành. Quyết định này có tương đương giá trị như một bản án chung thẩm có hiệu lực pháp luật của Tòa án, không thể bị kháng cáo hay không?

Hiện nay chúng tôi được biết quyết định hoà giải thành này cũng được thi hành theo quy định của pháp luật về thi hành án dân sự được quy định tại Điều 35 Luật Hoà giải, đối thoại tại Tòa án 2020. Việc công nhận quyết định hoà giải cũng sẽ nâng tầm đối với cơ quan hoà giải, hoà giải viên trong và ngoài toà án, chúng tôi cũng vô cùng đề cao phương án này.

Tuy nhiên, trên thực tế, vai trò của cả tòa án và cơ quan thi hành án đối với Quyết định công nhận kết quả hòa giải thành đều mờ nhạt, nhiều nơi chưa thực hiện trên kết quả hoà giải bao giờ.

4. Về khả năng thi hành án dân sự đối với các bên liên quan

Khi hết thời hạn tự nguyện thực hiện nghĩa vụ theo thỏa thuận tại biên bản hòa giải thành mà bên có nghĩa vụ phải thực hiện vẫn không thực hiện thì Tòa án và cơ quan thi hành án cũng không có/ hoặc có thực hiện nhưng rất khó (vì nhiều nguyên nhân) các biện pháp bảo đảm tính thi hành.

4.1. Một số trường hợp đối với người bị thi hành án

Thứ nhất, người bị thi hành án tẩu tán tài sản. Đây là hành vi phổ biến mà bên phải thi hành án thực hiện nhằm tránh việc kê biên hoặc phong tỏa tài sản. **Thứ hai**, người bị thi hành án thông hiểu pháp luật hoặc có “quan hệ” đối với nhân sự thi hành án. **Thứ ba**, người bị thi hành án bỏ trốn, không liên lạc được, chấp hành viên hoặc Cơ quan thi hành án dân sự không thể hiện vai trò của mình khi xảy ra trường hợp này, không hướng dẫn phương án xử lý, buông xuôi trách nhiệm, đợi được hoặc bị chuyển, kéo dài thời gian xử lý, đùn đẩy trách nhiệm,... **Thứ tư**, người bị thi hành án chết (hoặc giả chết để tạm ngừng thi hành án). Đối với các trường hợp trên, về mặt pháp luật lẫn nghiệp vụ trên thực tế cần có những quy định, biện pháp khắc phục, chế tài xử lý như thế nào đối với người phải thi hành án.

DHT thiết nghĩ cần có quy định và chế tài cũng như quy chế thưởng KPI đối với chấp hành viên, các chi cục khi có hoặc không cố gắng hoàn thành nhiệm vụ theo đúng quy định của pháp luật/ quá thời hạn tự nguyện thi hành hoặc kể từ ngày có quyết định thi hành 2,3,4,5 năm thậm chí 10 năm mất hồ sơ !?

DHT cũng nhận thấy cần có sự tham gia mật thiết của cơ quan hành pháp, các cơ quan công an khi có quyết định thi hành án, cần phối hợp chặt chẽ để làm việc đối với cơ quan tư pháp nhằm thể hiện tính răn đe đối với các đối tượng khinh thường sự nghiêm minh của pháp luật nói chung và pl việt nam nói riêng.

4.2. Khả năng thi hành án của các bên liên quan

Thi hành án dân sự trong các vụ tranh chấp thương mại có yếu tố nước ngoài là một lĩnh vực phức tạp, đòi hỏi phải tuân thủ nhiều quy định quốc gia và quốc tế, thậm chí cần đến sự phối hợp của nhiều cơ quan, tổ chức để đảm bảo nghĩa vụ thi hành án là điều có thể xảy ra do các mối quan hệ xung quanh người thi hành án và người được thi hành án. Các cơ quan tiêu biểu thường được yêu cầu hợp tác gồm: **Cơ quan công an tại khu vực có đối tượng phải thi hành án (công an khu vực, công an phường), Cục xuất nhập cảnh (cơ quan công an), Cơ quan thuế, Các văn phòng công chứng, Sở Tài nguyên và Môi trường, Sở Kế hoạch và Đầu tư, Ngân hàng, Bảo hiểm xã hội, và các doanh nghiệp nơi đối tượng thi hành án đang làm việc.** Đôi khi cũng

có thể là các hiệp hội ngành, nghề hay Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI). Các cơ quan, tổ chức có liên quan luôn hợp tác tích cực trong việc cung cấp thông tin và thực hiện các yêu cầu từ cơ quan thi hành án. Tuy nhiên, vẫn tồn tại những trường hợp cố tình trì hoãn, không tuân thủ hoặc viện dẫn lý do nội bộ, quy trình phức tạp hay bảo mật thông tin khách hàng để né tránh trách nhiệm khi có yêu cầu của Cơ quan thi hành án, kiến chấp hành viên vô cùng khó khăn khi thực hiện nhiệm vụ.

Những hành vi này không chỉ gây khó khăn mà còn ảnh hưởng trực tiếp đến quyền lợi của bên được thi hành án. Do đó, cần áp dụng chế tài mạnh mẽ như phạt hành chính, đình chỉ hoạt động hoặc thậm chí truy cứu trách nhiệm hình sự nếu có dấu hiệu cản trở công vụ, đồng thời công khai danh sách các tổ chức vi phạm (trong trường hợp cần thiết) để tăng cường tính răn đe.

Trên đây là những ý kiến tham luận của chúng tôi về việc xây dựng Dự thảo Luật Thi hành án dân sự. Tôi xin kính chúc các vị đại biểu khách quý cùng toàn thể các đồng chí tham dự hội thảo mạnh khỏe. Chúc hội nghị thành công tốt đẹp.

Xin trân trọng cảm ơn!

DHT LAW FIRM gửi bài tham luận nhanh đối với yêu cầu của VCCI.

Đội ngũ nghiên cứu nhanh: Phương Thảo, Trúc Hà.

PIC: PGĐ. BÙI THỊ HỒNG NGỌC.

D H T L A W F I R M